

ARTICOLE

UNELE CONSIDERAȚII PRIVIND NOȚIUNEA DE CONVENȚIE MATRIMONIALĂ ȘI OBIECTUL ACESTEIA

Ioana NICOLAE*

Abstract: Some considerations on the concept of matrimonial convention and its object.

Odată cu adoptarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, legiuitorul român a ales să reintroducă convenția matrimonială, făcând astfel posibilă alegerea unui alt regim matrimonial decât cel al comunității legale de către soți sau viitorii soți. Cum legiuitorul nu a oferit și o definiție (legală) stricto sensu a convenției matrimoniale, în cadrul acestui articol ne-am propus a contura noțiunea de convenție matrimonială, precum și de a delimita obiectul specific al acesteia, fără a neglija aspectele de drept comparat prin raportare la legislația noastră.

With the adoption of Law no. 287/2009 on the Civil Code, the Romanian legislator chose to reintroduce the matrimonial convention, making it possible for the spouses or future spouses to choose another matrimonial regime than the legal community. Since the legislature did not offer a stricto sensu definition (legal) of the matrimonial convention, in this article we intend to outline the concept of matrimonial convention and to delineate its specific object, without neglecting the aspects of comparative law by reporting to our legislation.

Keywords: matrimonial convention, matrimonial regime, civil code.

Cuvinte cheie: convenție matrimonială, regim matrimonial, cod civil.

Odată cu intrarea în vigoare a Codului civil¹, legiuitorul român a reintrodus convenția matrimonială, act juridic² a cărui posibilitate de încheiere a lipsit sub imperiul Codului familiei de la 1954. Astfel, după peste jumătate de secol de absență a convenției matrimoniale din peisajul juridic românesc, grație valorificării principiului libertății de voință, evident, în limitele legii, soții sau viitorii soți au din nou posibilitatea de a-și alege un regim matrimonial, altul decât cel al comunității legale.

Legiuitorul român de la 1864 a reglementat convenția matrimonială sub denumirea de „contract de căsătorie”³ influențat fiind de Codul civil francez. Totuși, spre deosebire de Codul Napoleon, regimul nostru matrimonial legal nu era cel francez al comunității bunurilor și achizițiilor, ci „legea română a preferat ca regim legal regimul separatist, cu reglementarea alternativă a dotei și - în subsidiar, a societății de achiziții, care putea fi săvârșită între soți”⁴.

Codul civil de la 1864, la art. 1223, prevedea că „legea reglementează asociațiunea conjugală, în privința averilor, conform regulilor prescrise în capul următor, dacă părțile nu au făcut convențiuni speciale”. Legiuitorul modern a reglementat în mod similar posibilitatea

alegerii unui alt regim matrimonial decât cel legal, art. 329 Cod civil dispunând că „*alegerea unui alt regim matrimonial decât cel al comunității legale se face prin încheierea unei convenții matrimoniale*”.

Deși cu ocazia redactării noului Cod civil s-ar fi putut reveni la regimul separației de bunuri ca regim legal⁵, totuși legea română nu a dus reforma până la capăt, ci a fost preferată o soluție intermediară, respectiv reintroducerea libertății regimurilor matrimoniale însă cu menținerea comunității de bunuri cu titlu de regim legal, probabil „pentru a nu bulversa cutumele oamenilor căsătoriți și ale viitorilor soți”⁶.

Pe cale de consecință, relațiile patrimoniale dintre viitorii soți care nu optează pentru încheierea unei convenții matrimoniale vor fi guvernate, după încheierea căsătoriei, de regulile regimului comunității legale, evident soții având posibilitatea de a alege ulterior un alt regim matrimonial⁷.

Totuși, în privința alegerii unui alt regim matrimonial decât cel legal, trebuie să precizăm că legiuitorul modern a fost mai puțin darnic în privința opțiunilor oferite viitorilor soți sau soților. În timp ce Codul civil de la 1864 permitea viitorilor soți să aleagă regimul matrimonial cel mai convenabil intereselor lor și chiar să combine diferitele regimuri admise de lege⁸, noul Cod civil a adoptat o concepție restrictivă, astfel că potrivit art. 312 alin. (1) viitorii soți nu pot alege ca regim matrimonial decât comunitatea legală, separația de bunuri sau comunitatea convențională⁹.

De asemenea, cum principiul libertății de voință consacrat de art. 1169 Cod civil stabilește că „*pârțile sunt libere să încheie orice contracte și să determine conținutul acestora, în limitele impuse de lege, de ordinea publică și de bunele moravuri*”, soții sau viitorii soți nu vor putea alege un regim matrimonial neprevăzut de lege ori să convină asupra unor aspecte prin care s-ar aduce atingere ordinii publice și bunelor moravuri.

Legiuitorul nostru nu a oferit în noul Cod civil o definiție (legală) *strict sensu* a noțiunii de convenție matrimonială¹⁰, mărginindu-se să precizeze la art. 329 (articol purtând denumirea marginală de „*convenția matrimonială*”) că „*alegerea unui alt regim matrimonial decât cel al comunității legale se face prin încheierea unei convenții matrimoniale*”. Prin urmare a revenit doctrinei sarcina de a defini această noțiune.

O observație prealabilă ce se impune a fi făcută în ceea ce privește termenul de *convenție*, despre care s-a stabilit că este „sinonim celui de contract”¹¹. În acest sens, potrivit art. 1166 Cod civil, „*contractul este acordul de voință dintre două sau mai multe persoane cu intenția de a constitui, modifica sau stinge un raport juridic*”. Pe cale de consecință, dată fiind sinonimia (cel puțin în parte) stabilită între cei doi termeni, și convenția matrimonială poate fi considerată un contract.

De altfel, potrivit doctrinei contemporane aplicării Codului civil de la 1864, convențiile matrimoniale (adică contractul de căsătorie¹²) constituiau „*contractul bănesc format cu ocaziunea căsătoriei, pentru a determina drepturile relative ale soților, cu privire la bunurile lor*”¹³ iar în doctrina recentă s-a precizat și faptul că există și contracte ce generează mai mult decât simple raporturi patrimoniale sau au doar vocația de a se aplica unor raporturi patrimoniale, convenția matrimonială nefiind „*destinată să aibă prin sine efecte patrimoniale, ci să cuprindă regulile care se vor aplica raporturilor patrimoniale dintre soți*”¹⁴.

În ceea ce privește unele aspecte generale referitoare la convenția matrimonială, este de reținut și faptul că, potrivit art. 330, alin. (1), Cod civil, „*sub sancțiunea nulității absolute, convenția matrimonială se încheie prin înscris autentificat de notarul public, cu consimțământul tuturor părților, exprimat personal sau prin mandatar cu procură autentică, specială și având conținut predeterminat*”. Sintagma „*cu consimțământul tuturor părților*” întrebuințată de legiuitor în acest context este una prea generală. După cum s-a remarcat în mod just și în doctrină, părțile convenției matrimoniale sunt numai viitori soți sau soții¹⁵ iar „*atunci când convenția matrimonială cuprinde diferite clauze, cum ar fi o donație, toți ceilalți, în afara soților sau a viitorilor soți, sunt participanți la convenția matrimonială, fiind terți față de aceasta*”¹⁶.

Noțiunea de „convenție matrimonială” se regăsește și în dreptul altor state. Astfel, în dreptul german, art. 1363, alin. (1), Codul civil german¹⁷ prevede că „*în timpul căsătoriei, regimul matrimonial aplicabil soților este acela al participării la achiziții, dacă nu se prevede altfel prin contractul matrimonial*” (Die Ehegatten leben im Güterstand der Zugewinnngemeinschaft, wenn sie nicht durch Ehevertrag etwas anderes vereinbaren). Sub aspectul terminologiei utilizate, legiuitorul german este mai concret, convenția matrimonială din dreptul român găsindu-și corespondentul în contractul matrimonial din Codul civil german.

Principiul libertății contractuale a soților sau a viitorilor soți este consacrat expres în cadrul Codului civil german prin art. 1408, alin. (1) potrivit căruia „*soții își pot stabili raporturile patrimoniale prin contract (de căsătorie), chiar și după încheierea căsătoriei sau chiar dacă este vorba despre modificarea contractului inițial ori a regimului adoptat prin acesta*” (Die Ehegatten können ihre güterrechtlichen Verhältnisse durch Vertrag (Ehevertrag) regeln, insbesondere auch nach der Eingehung der Ehe den Güterstand aufheben oder ändern). Astfel cum se poate lesne observa, legiuitorul german nu lasă loc de interpretare, acesta făcând vorbire doar despre părți, părți care pot fi doar viitorii soți sau soții, nu despre participanții la încheierea convenției matrimoniale.

În dreptul francez, potrivit art. 1387 Cod civil francez¹⁸ „*regimul bunurilor soților este reglementat prin lege, în lipsa unei convenții contrare cu privire la acesta și a conformității acesteia cu dispozițiile legale și bunele moravuri*” (La lui ne rugit l'association conjugale, quant aux biens, qu'à défaut de conventions spéciales que les époux peuvent faire comme ils le jugent à propos, pourvu qu'elles ne soient pas contraires aux bonnes moeurs ni aux dispositions qui suivent). Prin urmare, putem observa că regimul matrimonial de drept comun este cel al comunității legale, precum în dreptul român și cel german.

Codul civil francez, ca de altfel și Codul civil de la 1864, oferă o mare libertate soților în alegerea regimului matrimonial, astfel încât aceștia fie pot adopta unul din regimurile tip reglementate prin lege (separația de bunuri, participarea la achiziții sau comunitatea convențională), fie pot să nu facă nici o alegere explicită, caz în care li se va aplica regimul legal, fie pot chiar să și combine aceste regimuri¹⁹. De asemenea, trebuie precizat că legislația franceză nu exclude încheierea unei convenții matrimoniale în ipoteza în care soții adoptă regimul comunității legale, de exemplu în ipoteza în care viitorii soți vor să preconstruie o dovadă a propriilor patrimonii²⁰.

În privința părților convenției matrimoniale, art. 1394, alin. (1) al Codului civil francez prevede că „*toate convențiile matrimoniale se redactează în scris, în fata notarului, în*

prezenta și cu consimțământul simultan al tuturor persoanelor care sunt părți, ori al mandatarilor acestora” (Toutes les conventions matrimoniales seront rédigées par acte devant notaire, en la présence et avec le consentement simultanés de toutes les personnes qui y sont parties ou de leurs mandataires.). Cum și în dreptul francez, ca și în dreptul român, părți pot fi doar viitorii soți sau soții, orice alte persoane intervin doar cu titlu de participant (spre exemplu părinții pentru a face o donație viitorilor soți).

Prevederile legislației italiene sunt însă cele mai elaborate în materia convenției matrimoniale, sub aspectul conturării noțiunii acesteia, deși nici aceasta nu oferă o definiție legală concretă. Astfel, potrivit art. 159 Cod civil italian²¹, „regimul patrimonial al familiei este constituit de regimul comunității de bunuri reglementat de dispozițiile secțiunii III ale prezentului capitol, în lipsă de convenție încheiată în conformitate cu art. 162 al prezentului cod” (Il regime patrimoniale legale della famiglia, in mancanza di diversa convenzione stipulata a norma dell’articolo 162, è costituito dalla comunione dei beni regolata dalla sezione III del presente capo). Astfel, în mod similar cu legislațiile anterior analizate, prin convenția matrimonială poate fi ales un alt regim matrimonial, în afara celui legal și în limitele legii.

În timp ce în legislația română și în cea franceză sunt menționate „părțile la încheierea convenției matrimoniale”, legiuitorul italian se aseamănă cu cel german în privința persoanelor între care se poate încheia convenția, acest aspect rezultând din prevederile art. 160. Cod civil italian²², din al cărui conținut se poate deduce că doar soții sau viitorii soți o pot încheia. În mod asemănător cu prevederile legislațiilor analizate, legiuitorul italian stabilește în art. 162, alin. (1) al Codului civil că „convențiile matrimoniale trebuie încheiate în forma înscrisului autentic, sub sancțiunea nulității” (Le convenzioni matrimoniali debbono essere stipulate per atto pubblico sotto pena di nullità).

Dacă pe cale legislativă nu a fost dată o definiție legală, doctrina a fost aceea care a suplinit această lipsă. Astfel, plecând de la prevederile Codului civil de la 1864, în doctrina contemporană aplicării acestuia, convenția matrimonială a fost privită ca „o facultate acordată de lege de a se reglementa în mod convențional și în limitele anume determinate efectele patrimoniale ale puterilor și ale incapacităților rezultând din căsătoria privită ca raport de stat civil”²³.

Într-o definiție recentă aceasta a fost definită ca fiind „actul prin care viitori soți stabilesc regimul matrimonial aplicabil în principiu pentru toată durata căsătoriei”²⁴, iar conform unei definiții mai complexe, convenția matrimonială este „actul juridic solemn prin care viitorii soți sau soții, în limitele legii care interesează ordinea publică și bunele moravuri, de comun acord, decid să supună raporturile lor patrimoniale regimului comunității convenționale ori celui al separației de bunuri și să concretizeze drepturile și obligațiile lor patrimoniale în timpul căsătoriei”²⁵.

Din definițiile redată mai sus se poate observa că doctrina este uniformă în ceea ce privește natura contractuală a convenției matrimoniale (act întemeiat pe acordul de voințe al viitorilor soți sau al soților), aceeași uniformitate putând fi remarcată în dreptul comparat și în ceea ce privește necesitatea încheierii acesteia în formă autentică *ad validitate*.

Deși elementele de diferențiere dintre definiții expuse nu sunt esențiale în vederea conturării noțiunii de convenție matrimonială, cu atât mai mult cu cât, potrivit jurisconsultului

lavolenus, *omnis definitio in iure periculosa est*²⁶ (în dreptul civil orice definiție este periculoasă), totuși, pe de altă parte, aceste elemente de diferențiere dintre variile definiții propuse în doctrină întregesc imaginea de ansamblu asupra a ceea ce este o convenție matrimonială.

Convenția matrimonială, *lato sensu*, fiind un contract, în delimitarea obiectului acesteia putem pleca de la prevederile generale privind obiectul contractului, respectiv art. 1225 alin. (1) Cod civil potrivit căruia „*obiectul contractului îl reprezintă operațiunea juridică, precum vânzarea, locațiunea, împrumutul și altele asemenea, convenită de părți, astfel cum aceasta reiese din ansamblul drepturilor și obligațiilor contractuale*”. De asemenea, mai trebuie precizat că „*obiectul constituie o condiție de fond, esențială, de validitate și generală a actului juridic civil*”²⁷. Potrivit prevederilor aceluiași articol obiectul contractului trebuie să fie determinat și licit, sub sancțiunea nulității absolute, acesta fiind ilicit atunci când acesta este prohibit de lege sau contravine ordinii publice ori bunelor moravuri.

În privința obiectului convenției matrimoniale avem dispoziții speciale, care, deși nu sunt derogatorii de la dreptul comun, totuși restrâng sferă acestuia. Astfel, conform art. 332, alin. (1), Cod civil, „*prin convenția matrimonială nu se poate deroga, sub sancțiunea nulității absolute, de la dispozițiile legale privind regimul matrimonial ales decât în cazurile anume prevăzute de lege*”, alineatul (2) al aceluiași articol adăugând că „*de asemenea, convenția matrimonială nu poate aduce atingere egalității dintre soți, autorității părintești sau devoluțiunii succesorală legale*”.

În textele citate legiuitorul român nu menționează care este obiectul convenției matrimoniale, ci se limitează la a enumera aspectele care nu pot constitui obiect al convenției. Cum potrivit art. 1225 alin. (1) Cod civil obiectul unui act juridic civil trebuie să fie o operațiune juridică, prevederile art. 329, Cod civil vin să precizeze în ce constă operațiunea juridică obiect al convenției matrimoniale, respectiv „*alegerea unui alt regim matrimonial decât cel al comunității legale*”. Pe cale de consecință, *operațiunea de alegere a regimului matrimonial* al comunității convenționale ori al separației de bunuri, în limitele impuse de lege constituie obiect al convenției matrimoniale.

Cu privire la obiectul convenției matrimoniale se impun a fi făcute două observații privind limitele acestuia. Astfel, în primul rând, prin alegerea altui regim matrimonial decât cel al comunității de bunuri, soții nu pot aduce atingere dispozițiilor legale privind regimul matrimonial ales decât în cazurile anume prevăzute de lege²⁸. În al doilea rând, legiuitorul, în alin. (2) al art. 332 Cod civil, a ținut să enumere în mod expres trei aspecte asupra cărora viitorii soți sau soții nu pot aduce modificări, respectiv egalitatea dintre ei, autoritatea părintească și devoluțiunea succesorală legală.

Legiuitorul român nu a fost singurul care a înțeles să reglementeze unele aspecte cu caracter special în privința obiectului convenției matrimoniale, astfel că în legislația germană, precum deja am menționat, art. 1408 alin. (1) Cod civil prevede că „*soții își pot stabili raporturile patrimoniale prin contract (de căsătorie), chiar și după încheierea căsătoriei sau chiar dacă este vorba despre modificarea contractului inițial ori a regimului adoptat prin acesta*”. Astfel, și legiuitorul german a legat noțiunea de regim matrimonial stabilit prin contract de căsătorie (convenție matrimonială) de aceea de raporturi patrimoniale între soți, în viziunea acestuia obiectul convenției matrimoniale constând în stabilirea raporturilor patrimoniale între soți.

Reglementarea regimurilor matrimoniale în Codul civil francez este mai apropiată de cea din Codul civil român, astfel că în art. 1387 legiuitorul francez a prevăzut că „*regimul bunurilor soților este reglementat prin lege, în lipsa unei convenții contrare cu privire la acesta și a conformității acesteia cu dispozițiile legale și bunele moravuri*”. Pe cale de consecință, obiectul convenției matrimoniale, act generator al statutului patrimonial conjugal²⁹, este și în acest caz alegerea regimului matrimonial care va governa raporturile dintre viitorii soți sau soți, alegere care trebuie să se situeze în limitele legii și ale bunelor moravuri.

De asemenea, și în legislația franceză există limite speciale în ceea ce privește obiectul convenției matrimoniale, astfel că potrivit art. 1388 Cod civil francez soții nu pot deroga de la drepturile și obligațiile care rezultă din căsătorie, de la cele privind autoritatea părintească, administrarea legală și tutela. În plus, precum în dreptul român, potrivit regulii instituite prin art. 1389 Cod civil francez, „*fără a se aduce atingere liberalităților care pot avea loc în forma și condițiile prevăzute de prezentul cod, soții nu pot face nicio convenție sau renunțare al cărei obiect să constea în modificarea ordinii succesiunii legale*” (Sans préjudice des libéralités qui pourront avoir lieu selon les formes et dans les cas déterminés par le présent code, les époux ne peuvent faire aucune convention ou renonciation dont l’objet serait de changer l’ordre légal des successions).

Nici dreptul italian nu face excepție, conținând și acesta unele prevederi cu privire la obiectul convenției matrimoniale. Astfel, potrivit art. 159 Cod civil italian, „*regimul patrimonial al familiei este constituit de regimul comunității de bunuri reglementat de dispozițiile secțiunii III ale prezentului capitol, în lipsă de convenție încheiată în conformitate cu art. 162 al prezentului cod*”. Pe cale de consecință, obiectul convenției matrimoniale constă în alegerea regimului matrimonial aplicabil raporturilor patrimoniale dintre soți.

Legiuitorul italian stabilește și el niște limite ale acestei alegeri și anume, în conformitate cu dispozițiile art. 160 Cod civil italian, „*soții nu pot deroga la drepturile și obligațiile prevăzute de lege prin efectul căsătoriei*”. Astfel, ca și în legislația civilă română, este consacrat caracterul imperativ al „regimului primar”, deși această denumire nu apare expres în lege.

Mai trebuie să menționăm că art. 161 Cod civil italian conține o prevedere aparte, care nu prezintă similarități cu cele prezentate până acum, acesta dispunând că „*soții nu pot conveni asupra raporturilor patrimoniale dintre ei în termeni generali sau făcând trimitere la dispoziții legale ori uzuri care nu mai sunt în vigoare, ei fiind datori să delimiteze în mod concret raporturile dintre ei*”. Astfel, toate aspectele asupra cărora viitorii soți sau soții convin trebuie delimitate într-o manieră concretă, prin utilizarea de termeni care să nu lase loc de interpretări multiple, fiind instituită o obligație legală în acest sens, obligație care nu se regăsește în vreuna dintre legislațiile examinate.

În concluzie, indiferent de modalitatea de exprimare aleasă de legiuitor obiectul convenției matrimoniale îl constituie alegerea regimului matrimonial dintre cele permise de lege, atunci când soții nu doresc ca raporturilor dintre ei să li se aplice regimul matrimonial legal, viitorii soți sau soții având atât posibilitatea de a alege, cât și de a schimba regimul matrimonial ales, în limitele impuse de fiecare legiuitor în parte.

- * Prof.univ.dr., Facultatea de Drept a Universității Transilvania din Brașov; ioana.nicolae@unitbv.ro.
- ¹ *Legea nr. 287 din 17 iulie 2009 privind Codul civil*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011.
- ² A se vedea R. Matofi, *Sinteze și aplicații de drept civil. Partea generală*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 53 și urm.
- ³ În dreptul francez cele două expresii „contract de căsătorie” și „convenție matrimonială” sunt întrebuițate în egală măsură pentru a desemna acordul soților în privința alegerii regimului matrimonial.
- ⁴ P. Vasilescu, *Tradiția irosită: regimurile matrimoniale din vechiul Cod civil*, în „Studia Iurisprudenția” nr. 4/2012 (<http://studia.law.ubbcluj.ro/articol.php?articollid=525>, consultat la data de 3.11.2015).
- ⁵ A se vedea D. Alexandresco, *Principiile dreptului civil român*, volumul IV, București: Tipografia Curții Regale F. Göbl 1926, p. 11.
- ⁶ P. Vasilescu, *Cât de funcțional este regimul separației între soți?*, în M. D. Bob (coord.), „Evoluția noțiunii de familie și influența acesteia asupra ordinii succesorale legale”, București: Monitorul Oficial, 2013, p. 36.
- ⁷ Sub Codul civil de la 1864 convenția matrimonială nu putea fi încheiată sau modificată decât anterior celebrării căsătoriei, orice convenție matrimonială încheiată ulterior fiind lovită de nulitate absolută atât în privința terților, cât în raporturile dintre părțile contractante - M. B. Cantacuzino, *Elementele dreptului civil*, București: Editura ALL Educational, 1998, p. 701-702. Interdicția schimbării regimului matrimonial a existat și în dreptul francez, legea din 13 iulie 1965 introducând posibilitatea de a schimba regimul matrimonial sub controlul instanței judecătorești, control care, cu excepția a două cazuri, a fost suprimat prin legea din 23 iunie 2006 - J. Revel, *Régimes matrimoniaux*, în „Répertoire de droit civil”, Paris: Dalloz, 2014, para. 65 (<http://www.dalloz.fr> consultat la data de 3.11.2015).
- ⁸ Soții puteau să se refere chiar și la un regim admis de o lege străină, însă necunoscut de legea română, precum comunitatea legală – a se vedea D. Alexandresco, *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român*, tomul VII, partea I-a (convențiile matrimoniale), București: Atelierele grafice Socec & Co., 1916, p. 11-12.
- ⁹ Codul civil mai reglementează și regimul participării la achiziții [art. 360 alin. (2)], însă nu ca regim matrimonial de sine stătător, ci exclusiv ca modalitate de lichidare a regimului separației de bunuri. A se vedea și M. Avram, *Drept civil: familia*, București: Editura Hamangiu, București, 2013, p. 340.
- ¹⁰ De altfel, nici Codul civil de la 1864 nu a oferit o definiție legală a convenției matrimoniale.
- ¹¹ L. Pop, I.-F. Popa, S. I. Vidu, *Curs de drept civil. Obligațiile*, București: Editura Universul Juridic, 2015, p. 29.
- ¹² Noțiunea de *contract de căsătorie* nu trebuie confundată cu *actul căsătoriei*, întrucât acesta din urmă privește persoana și starea civilă a soților, se încheie în fața ofițerului de stare civilă iar părțile nu pot modifica condițiile și efectele sale, în timp ce *contractul de căsătorie (convenția matrimonială)* privește bunurile soților, se autentifică de către notarul public iar părțile, în limitele legii, pot determina clauzele sale. Pentru alte detalii a se vedea M. Avram, *op. cit.*, p. 180.
- ¹³ D. Alexandresco, *op. cit.*, p. 5.
- ¹⁴ P. Vasilescu, *Drept civil. Obligații.*, București: Editura Hamangiu, 2012, p. 255.
- ¹⁵ Din prevederea citată se desprinde și pronunțatul caracter *intuitu personae* al convenției matrimoniale, caracter care vine să întărească afirmația referitoare la persoanele între care poate fi încheiată aceasta.
- ¹⁶ G. C. Frențiu, *Comentariile codului civil: familia*, București: Editura Hamangiu, București, 2012, p. .
- ¹⁷ Codul civil german (<http://www.gesetze-im-internet.de> consultat la data de 3.11.2015).
- ¹⁸ Codul civil francez (<http://www.legifrance.gouv.fr> consultat la data de 3.11.2015).

---

¹⁹ J. Revel, *op. cit.*, para. 55 (<http://www.dalloz.fr> consultat la data de 3.11.2015).

²⁰ *Ibidem*.

²¹ Codul civil italian (<http://www.altalex.com> consultat la data de 3.11.2015).

²² Art. 160 Cod civil italia: „soții nu pot deroga de la drepturile și obligațiile prevăzute de lege ca efect al căsătoriei” (Gli sposi non possono derogare né ai diritti né ai doveri previsti dalla legge per effetto del matrimonio).

²³ M. B. Cantacuzino, *op. cit.*, p. 697.

²⁴ M. Avram, *op. cit.*, p. 177.

²⁵ T. Bodoașcă, *Regimul separației de bunuri în reglementarea noului Cod civil român*, în „Dreptul” nr. 11/2010, p. 57.

²⁶ *Javolenus*, D.50.17.202.

²⁷ G. Boroș, C. A. Angheliescu, *Curs de drept civil. Partea generală*, București: Editura Hamangiu, 2012, p. 165.

²⁸ Practic singurul regim matrimonial care permite soților sau viitorilor soți o oarecare libertate în ceea ce privește configurarea internă a regulilor ce-l guvernează este regimul comunității convenționale; regimul separației de bunuri, în ciuda posibilității de a stipula în baza art. 360 alin. (2) Cod civil o clauză privind lichidarea acestuia, nefiind susceptibil de a fi modificat în sensul de a se produce efecte anterior lichidării sale.

²⁹ A. Colomer, C. Vernières, *Contrat de mariage*, în „Répertoire de droit civil”, Paris: Dalloz, 2009, para. 5 ([daloz.fr](http://www.dalloz.fr) consultat la data de 3.11.2015).